11/11/2021

11 Νοεμβρίου 1912: Η Απελευθέρωση της Χίου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

11η Νοεμβρίου 1912

Ένας σημαντικός σταθμός στην ιστορία της Χίου αποτελεί η 11η Νοεμβρίου 1912. Η μέρα αυτή αποτελεί το μεταίχμιο της ιστορικής καμπής, όπου η ιστορία της Χίου μπήκε σε νέα φάση με την απελευθέρωση του νησιού από τον δυσβάσταχτο τουρκικό ζυγό. Μια μεγάλη περίοδος κατοχής διακόπτεται.

Την 11η Νοεμβρίου 1912 ο ελληνικός στόλος (3 καταδρομικά «Μακεδονία», «Εσπερία», «Αρκαδία», δύο αντιτορπιλικά «Νέα Γενεά», «Κεραυνός» και 3 μεταγωγικά «Πατρίς», «Σαπφώ», «Εριέττα» με 2500 στρατιώτες) φτάνει έξω από το λιμάνι της Χίου. Οι Χιώτες υποδέχονται το στρατό χαρούμενοι και σίγουροι ότι αυτή την φορά θα καταφέρουν να αποτινάξουν τον Τουρκικό ζυγό. Από το καταδρομικό «Μακεδονία» αποβιβάζεται στο λιμάνι μια αντιπροσωπεία και πηγαίνει να διαπραγματευτεί την παράδοση του νησιού. Ο στρατιωτικός διοικητής του νησιού Ζιχνύ Μπέης, υπολογίζοντας βοήθεια από τη Μικρά Ασία, αρνείται να το παραχωρήσει και δηλώνει ότι θα το υπερασπιστεί μέχρι τέλους. Έτσι μετά την

άρνηση των Τούρκων οι Έλληνες στρατιώτες, 3 Τάγματα Πεζικού και μία Ορεινή Πυροβολαρχία, αποβιβάζονται στο Κοντάρι (περιοχή αεροδρομίου), με αρχηγό το συνταγματάρχη Νικόλαο Δελλαγραμμάτικα. Ο εχθρός οχυρωμένος στην ξηρά, προσπαθεί να αποκρούσει την απόβαση χωρίς αποτέλεσμα. Οι Τούρκοι μετά την απόβαση του Ελληνικού στρατού και την αποτυχημένη προσπάθεια για να την αποκρούσουν που επιχείρησαν στην περιοχή του Κονταριού, εγκαταλείπουν τη νύχτα την πόλη και τραβούν προς το χωριό Καρυές. Την επόμενη μέρα ο ελληνικός στρατός μπαίνει στην πόλη της Χίου. Οι κάτοικοι του νησιού στη συνάντησή τους με τον απελευθερωτικό στρατό ξεσπούν σε δαιμονιώδεις ζητωκραυγές. Οι γυναίκες κρατώντας σημαίες φιλούν όχι μόνο τα πρόσωπα αλλά και τους μανδύες, τα χέρια και τα πόδια των ελευθερωτών. Οι συγκρούσεις συνεχίζονται και τις επόμενες μέρες, καταλαμβάνονται τα Καμπόχωρα και ο Άγιος Γεώργιος Συκούσης. Κυριώτερη μάχη δίνεται στο Αίπος. Η μάχη αυτή προξενεί σ’ όλους μεγάλη αίσθηση. Ο λαϊκός ποιητής γράφει σχετικά: ***«Άνθρωποι μη λησμονείτε Έως ότου κι αν ζείτε Πως εχάθηκαν λεβέντες Πως ετάφηκαν παιδιά Ήρωες εκεί στο Αίπος Έμειναν παντοτινά»***

Ακολουθούν κι άλλες πολλές συγκρούσεις στα Βορειόχωρα και στα Νοτιόχωρα. Για 40 περίπου μέρες συνεχίστηκαν οι μάχες. Παντού ο ελευθερωτής στρατός νικά. Έτσι οι Τούρκοι χάνουν το ηθικό τους. Μαθαίνοντας και τη νικηφόρα προέλαση του Ελληνικού Στρατού και στα άλλα μέρη της Ελλάδας, αποφασίζουν να παραδοθούν.

20 Δεκεμβρίου 1912 : Ένας Τούρκος αξιωματικός ενημερώνει το Δελαγραμμάτικα ότι οι Τούρκοι θέλουν να παραδοθούν.

21 Δεκεμβρίου 1912 : Ο Ζιχνύ Μπέης υπογράφει στις Καρυές, την παράδοση του νησιού. Η Αναμνηστική Πλάκα για την παράδοση της ΧΙΟΥ στις Ελληνικές δυνάμεις, αναφέρει επιγραμματικά: «Εδώ υπογράφηκε στις 21 Δεκεμβρίου 1912 το πρωτόκολλο ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ του τουρκικού στρατού στις ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ανάμεσα στον Τούρκο διοικητή Zichni Mpei και το Λοχαγό Πεζικού Ε. ΒΕΡΝΑΔΟ Εκπρόσωπο του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ. Έληξε έτσι μετά από 356 χρόνια η Κατοχή της ΧΙΟΥ από τον Τούρκο ΔΥΝΑΣΤΗ.» Την επόμενη μέρα, αφήνοντας δεκάδες πυροβόλα, πυρομαχικά και τρόφιμα, αναχωρεί για την Μικρά Ασία. Από τους 2044 αιχμαλώτους, οι βαριά τραυματίες μεταφέρθηκαν στον Τσεσμέ, ενώ οι υπόλοιποι στην Πελοπόννησο. Οι Χιώτες δεν πείραξαν τους αναχωρούντες Τούρκους, δείχνοντας μεγάλη ανθρωπιά.

Απρίλιος 1913 : Ο απελευθερωτικός στρατός αναχωρεί από τη Χίο, για να εκπληρώσει την αποστολή του και σε άλλα μέρη της Ελλάδας.

Η πρώτη χειροποίητη Σημαία κατασκευάστηκε από την Ευγενία Μαδιά και υψώθηκε από την ίδια με την είσοδο του απελευθερωτή Ελληνικού Στόλου στο λιμάνι της Χίου στις 11 Νοεμβρίου 1912.

Χαίρε Χίος Ελευθέρα… Χρόνια Πολλά!